

סיכומי הדינים העולים ממסקנת הגמרא

379 היומי

גיטין דף ל"ט למסקנא

דף ל"ח ע"ב – ל"ט ע"א

א. דין המקדיש עבדו:

שיטה א: יצא לחירות, כי גופו לא קדוש, שאינו ראוי למזבח או לבדק הבית, ואם התכוין להקדיש דמים כערך של עבדו, היה צריך לומר 'דמי עבדי עלי'. ולכן אנו מפרשים כוונתו שיהא 'עם קדוש' ויצא לחירות. וגם אם הקדישו בפירוש לדמיו כהקדש בהמה טמאה, יצא לחירות, כדין מתפיש תמימים לבדק הבית שאין יוצאין מידי מזבח. (אבל צריך גט שחרור, לסובר שהמפקיר עבדו צריך גט שחרור).

שיטה ב: העבד נעשה קדוש לימכר לדמיו, ויפלו לבדק הבית. וכדין מקדיש קרקע ובהמה טמאה. ולשיטה זו נחלקו תנאים אם הגזבר רשאי להוציא לחירות או לא. י"א שגם אם העבד נותן דמי עצמו אינו יוצא, שאינו קדוש אלא לימכר, וזו דרך שחרור ולא דרך מכירה, אלא מוכרין אותן לאחרים, ואחרים מוציאין אותן לחירות. וי"א שהעבד נותן דמי עצמו ויוצא, שהוא כמוכרו לו.

שיטה ג: לרבי מאיר, אין אדם מוציא דבריו להקדש לבטלה. ולפיכך: המקדיש עבדו, מאחר שאדם יודע שאינו ראוי לא להקרבה ולא לבנין, גמר בדעתו

להקדיש דמיו ולומר דמי עבדי עלי. ואותו העבד עושה ואוכל, שלא הקדיש אלא את דמיו. וכן אם הקדיש את עצמו, עושה ואוכל שלא הקדיש אלא את דמיו.

ב. לסוברים שהעבד קדוש לבדק הבית לימכר, נחלקו תנאים אם מועלין בו: י"א עבד כמטלטלין, ומועלין בו. וי"א שהוא כקרקע, ואין מועלין בגופו כי אין מעילה בקרקעות, אבל בשערו מועלין, כי 'העומד ליגזו כגזוז'. וי"א שגם בשערו אין מועלין, לפי שאינו כגזוז. (גם לסובר שפירות העומדים ליבצר כבצורות הם, לא אמרו כן בשיער שהוא הולך ומשתבח כל שהוא מחובר בגופו).

ג. אין נשבעין על הקרקעות. ומחובר לקרקע דינו כקרקע. ואם היו ענבים העומדים ליבצר, לרבי מאיר הן כבצורות ונשבעין עליהם, ולחכמים אינם כבצורות ופטור.

ד. גר שמת ואין לו יורשין, ובזבזו ישראל נכסיו, והיו בהן עבדים. לתנא קמא בין גדולים ובין קטנים קנו עצמן בני חורין. לאבא שאול גדולים קנו עצמן בני חורין, קטנים כל המחזיק בהן זכה בהן, שאין להם יד לזכות בעצמן. י"א שהלכה כאבא שאול, וי"א שאין הלכה כמותו.

ה. גם הסובר שהמפקיר עבדו צריך גט שחרור, אם מת אדונו ואין לו יורשים – כגון גר – י"א שיוצא לחירות בלא גט, כאשה שמשלחת במיתת בעלה בלא גט. אבל אם יש לו יורשים, אמרה תורה 'זהתנחלתם אותם לבניכם'.

ו. לסוברים שהמפקיר עבדו צריך גט שחרור, אם הפקיר עבדו ומת, י"א שאין לו תקנה לישא בת חורין, כי אין מי שיתירנו בגט שחרור. וי"א שיוצא במיתת אדונו כאשה (כדין גר שמת).

דף ל"ט ע"ב

א. לשיטת רבי, המפקיר עבדו או שנתיאש ממנו, אין לעבד תקנה לא בבת

חורין ולא בשפחה אלא בשטר, כי הוא משוחרר קצת ולא לגמרי. ולמד זאת בגזירה שוה 'לה לה' מאשה שאין לה תקנה אלא בשטר. (רש"י. אמנם עיין תוספות מ. ד"ה אותו).

ב. לשיטת רבי, עבד שהוא עדיין קנוי לאדונו (שלא הפקירו), קונה את עצמו בכסף או בקנין חליפין, בין לענין ממון, ובין לענין איסור, שהוא נותר בבת חורין בלא שטר. אבל אם כבר הפקירו רבו, ואין בו קנין ממון אלא איסור, אינו נותר אלא בשטר. לשיטת רבי שמעון לא יועיל קנין כסף בעבד רק לממון שבו, אבל מאיסור בת חורין אינו יוצא בלא שטר. י"א שהלכה כרבי שמעון וי"א שאין הלכה כמותו.

ג. שכיב מרע שזרק את כובעו לשפחתו, ואמר לה שתקנה את עצמה, לא עשה ולא כלום, כי קנין חליפין צריך להיות בכליו של קונה ולא בכליו של מקנה.

*****

לומד יקר! אם לדעתך יש טעות בחומר, שגיאת כתיב, או כל הערה אחרת לשיפור התקציר, לטובת הכלל, דווח למערכת באמצעות שליחת דואר לכתובת: 7600235@gmail.com. בכדי שנוכל לתקן את הצריך תיקון. יש לציין מסכת, דף, ועמוד. תודה.

© כל הזכויות שמורות למערכת "הדף היומי למסקנא". התקציר מיועד לשימוש אישי בלבד! אין לעשות כל שימוש מסחרי בחומר.

להצטרפות לרשימת התפוצה:

7600234@gmail.com